

Nationalspråksnämnden 30.10.2024 § 34

§ 34

Utlåtande till välfärdsområdesstyrelsen om budgeten för 2025 och ekonomiplanen för 2025–2027

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Rajahalme Ville
Virtanen Toni

Beslutsförslag

Serviceinjedirektör, social- och hälsovårdens serviceproduktion,
tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar att

1. ge sitt utlåtande till välfärdsområdesstyrelsen om förslaget till välfärdsområdets budget för 2025 och ekonomiplan för 2025–2027 och
2. justera protokollet i fråga om detta ärende vid mötet.

Behandling

Detta ärende behandlades på basis av ordförandes redogörelse.

En ny bilaga ” Nationalspråksnämndens utlåtande om förslaget till välfärdsområdets budget för 2025 och ekonomiplanen för 2025–2027” lades fram på bordet.

Medlem Backman var frånvarande från sammanträdet under behandlingen av detta ärende kl. 19.27-19.31.

Beslut

Nationalspråksnämnden

1. godkände ordförandes beslutsförslag enhälligt och
2. beslutade justera protokollet i fråga om detta ärende genast vid sammanträdet.

Redogörelse

Välfärdsområdesfullmäktige beslutade den 1 oktober 2024 § 47 om justeringar av förvaltningsstadgan, där man till nationalspråksnämndens uppgifter fogade att dess uppgift i fortsättningen är att ge välfärdsområdesstyrelsen ett utlåtande om förslaget till välfärdsområdets budget och ekonomiplan och följa upp budgetutfallet för sitt eget uppgiftsområde. Det är dock ändamålsenligt att nationalspråksnämnden redan nu ger ett utlåtande om förslaget till välfärdsområdets budget och ekonomiplan till välfärdsområdesstyrelsen, även om justeringarna av förvaltningsstadgan i nationalspråksnämndens uppgifter träder i kraft i enlighet med välfärdsområdesfullmäktiges beslut först den 1 december 2024. Utlåtandet utarbetas särskilt med tanke på nämndens strategiska ansvarsområden.

Nationalspråksnämndens strategiska ansvarsområde är bland annat att utreda, bedöma och fastställa behovet av tjänster på välfärdsområdets minoritetsspråk, följa tillgången och kvaliteten på dessa tjänster samt stödja utvecklingen av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet och i Västra Nylands välfärdsområde.

Bakgrund till budgeten och ekonomiplanen

Enligt artikel 115 i lagen om välfärdsområden ska välfärdsområdesstyrelsen senast vid årets slut anta en budget för välfärdsområdet för det följande kalenderåret, som tar hänsyn till dess ekonomiska ansvar och skyldigheter för det samlade välfärdsområdet. I samband med att budgeten godkänns ska välfärdsområdesfullmäktige också godkänna en ekonomiplan för minst tre år eller fler år. Budgetåret är ekonomiplanens första år.

Ekonomiplanen ska göras upp så att den är i balans eller uppvisar överskott senast vid utgången av det andra året efter budgetåret. I enlighet med artikel 115 i lagen om välfärdsområden måste dessutom det underskott som uppstår i välfärdsområdets balansräkning vara uppfyllt vid utgången av planperioden. Således ska ekonomiplanen 2025–2027 vara i balans eller uppvisa ett överskott senast före utgången av planåret 2026, så att även det underskott som uppkommit 2023–2024 ska vara täckt vid denna tidpunkt.

Välfärdsområdets ekonomiplan grundar sig på välfärdsområdesstrategin och servicestrategin som fastställts av välfärdsområdesfullmäktige samt räddningsväsendets beslut om servicenivån. Välfärdsområdesstyrelsen har vid sitt möte den 10 juni 2024 § 88 godkänt en planeringsram med riktlinjer för utarbetandet av välfärdsområdets ekonomiplan 2025–2027. Utöver planeringsramen har budgetberedningen även utgått från bokslutsprognosen från delårsrapporten 1 januari–30 juni 2024 samt finansministeriets finansieringsprognos för 2025, som uppdaterades 23 september 2024.

På basis av de nuvarande prognoserna verkar de riksomfattande utmaningarna i välfärdsområdenas ekonomi fortsätta efter mitten av innevarande årtionde, och majoriteten av välfärdsområdena kommer inte att täcka sina underskott före utgången av 2026. Västra Nylands välfärdsområde har lyckats exceptionellt bra med att bryta underskottstrenden 2024, men de kommande åren kommer att bli kärva.

Utgiftsökningen måste bromsas upp avsevärt från grundscenariot för att uppnå ett tillräckligt resultat för att täcka underskotten. Från och med 2025 blir resultatet positivt, och efter 2026 kommer välfärdsområdets ekonomiska situation att lätta enligt den nuvarande prognosen. Det kommer även att möjliggöra en utgiftsökning i driftsekonomin i enlighet med basscenariot, det vill säga den utgiftsökning som beror på det ökade servicebehovet och inflationen.

Med tanke på välfärdsområdets ekonomiska situation innehåller budgeten betydande anpassningsåtgärder. Anpassningen grundar sig på servicestrategins mål. Utöver de ekonomiska anpassningarna under de närmaste åren är det avgörande att satsa på viktiga strukturförändringar i tjänsterna och på att stärka basnivån, vilket säkerställer effektiva och kostnadseffektiva tjänster på längre sikt. Kring dessa teman har spetsprojekt för de kommande åren identifierats. I budgeten har man förberett sig på att genomföra projekten med anslagsreserveringar för bl.a. den öppna sjukvården och digitala tjänster.

Behandling av budget och ekonomiplan i välfärdsområdet

Påverkansorgan, nämnden för tjänster och resurser, framtids- och utvecklingsnämnden, beredskaps- och säkerhetsnämnden samt nationalspråksnämnden ger vid sina möten 29–31 oktober 2024 utlåtanden om budgetförslaget med tanke på nämndernas strategiska ansvarsområden. Välfärdsområdesfullmäktiges förhandlingskommitté inleder ekonomiplaneringsförhandlingarna den 4 november 2024. Förhandlingarna fortsätter den 7 november 2024 och den 8 november 2024.

Utifrån förhandlingarna görs vid behov preciseringar i välfärdsområdesdirektörens budgetförslag, varefter välfärdsområdesstyrelsen ska behandla budgeten och ekonomiplanen vid sitt möte den 25 november 2024.

Välfärdsområdesstyrelsen ger sitt förslag och välfärdsområdesfullmäktige beslutar om budgeten och ekonomiplanen den 10 december 2024.

Bilaga

- 1 Nationalspråksnämndens utlåtande om förslag för budgeten för 2025 och ekonomiplanen för 2025–2027

Tilläggsmaterial

- Välfärdsområdesdirektörens förslag till budgeten för 2025 och ekonomiplan för åren 2025-2027
- Begäran om utlåtande om budgeten för 2025 och ekonomiplanen för 2025-2027 samt investeringsplanen för 2026-2029

För kännedom

Verkställighet

Välfärdsområdestyrelsen

Beslutshistoria